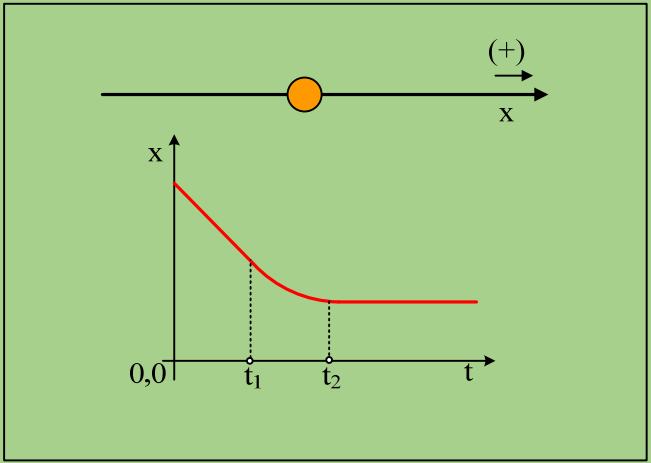

Δυναμική από ένα διάγραμμα θέσης

Μια μικρή σφαίρα κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο κατά μήκος ενός προσανατολισμένου άξονα x και στο σχήμα δίνεται η θέση της σφαίρας σε συνάρτηση με το χρόνο. Στη σφαίρα μπορεί να ασκείται μια μόνο οριζόντια δύναμη στη διεύθυνση x .

- i) Μπορείτε να περιγράψετε την κίνηση της σφαίρας με βάση το διάγραμμα αυτό;
- ii) Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται τα διάφορα χρονικά διαστήματα και στην διπλανή στήλη έχει σχεδιαστεί η πιθανή ταχύτητα της σφαίρας. Να κάνετε τις αντιστοιχίσεις και στη συνέχεια να δοθεί και σύντομη ερμηνεία.

Χρονικό διάστημα	Ταχύτητα σφαίρας
1) $0 \leq t < t_1$	
2) $t_1 \leq t < t_2$	
3) $t_2 \leq t$	

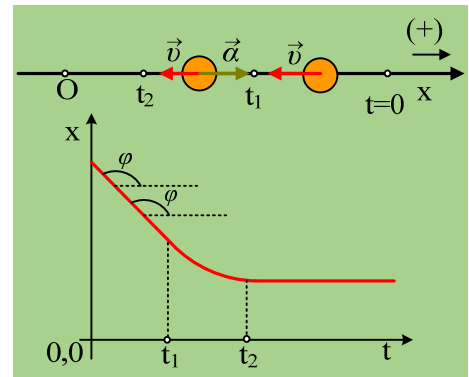
- iii) Ποιες οι αντίστοιχες αντιστοιχίσεις μεταξύ χρονικών διαστημάτων και του σχήματος που δείχνει την ασκούμενη οριζόντια δύναμη που μπορεί να ασκείται στη σφαίρα;

Χρονικό διάστημα	Δύναμη στη σφαίρα
1) $0 \leq t < t_1$	
2) $t_1 \leq t < t_2$	
3) $t_2 \leq t$	

Να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας.

Απάντηση:

i) Η σφαίρα βρίσκεται για $t=0$ σε μια θετική θέση, δεξιά της αρχής Ο του άξονα και κινείται προς τα αριστερά, πλησιάζοντας προς το Ο, αφού η θέση x μειώνεται, με βάση το διάγραμμα.

Στο χρονικό διάστημα $0-t_1$ η κλίση στο διάγραμμα $x-t$ παραμένει σταθερή, πράγμα που σημαίνει ότι η κίνηση της σφαίρας είναι ευθύγραμμη ομαλή, με τη σφαίρα να έχει σταθερή ταχύτητα, αρνητικής τιμής (με φορά προς τα αριστερά). Από t_1 έως t_2 η παραπάνω κλίση μειώνεται πράγμα που σημαίνει ότι το μέτρο της ταχύτητας μειώνεται (η σφαίρα επιβραδύνεται), μέχρι τη στιγμή t_2 , όπου η σφαίρα σταματά να κινείται. Στο σχήμα έχουν σχεδιαστεί η ταχύτητα και η επιτάχυνση της σφαίρας (στο διάστημα από t_1 έως t_2).

ii) Με βάση τα παραπάνω η σφαίρα κινείται προς τα αριστερά, μέχρι τη στιγμή t_2 και στη συνέχεια σταματά.

Συνεπώς οι αντιστοιχίσεις είναι:

Δηλαδή 1) $\rightarrow$ (β), 2) $\rightarrow$ (β) και 3) $\rightarrow$ (γ).

iii) Από $0-t_1$ η σφαίρα κινείται με σταθερή ταχύτητα, οπότε $\Sigma F=0$. Το ίδιο ισχύει και για $t > t_2$, όπου η σφαίρα δεν κινείται, οπότε και πάλι $\Sigma F=0$.

Έτσι το μόνο διάστημα που ασκείται δύναμη στη σφαίρα είναι το χρονικό διάστημα από t_1 έως t_2 όπου επιβραδύνεται (η επιτάχυνση έχει θετική τιμή και είναι αντίθετη της ταχύτητας) και η δύναμη έχει κατεύθυνση προς την θετική φορά του άξονα.

Έτσι θα έχουμε 1) $\rightarrow$ (γ), 2) $\rightarrow$ (α) και 3) $\rightarrow$ (γ).

Χρονικό διάστημα	Ταχύτητα σφαίρας
1) $0 \leq t < t_1$	(α)
2) $t_1 \leq t < t_2$	(β)
3) $t_2 \leq t$	(γ)

Χρονικό διάστημα	Δύναμη στη σφαίρα
1) $0 \leq t < t_1$	(α)
2) $t_1 \leq t < t_2$	(β)
3) $t_2 \leq t$	(γ)

Υλικό Φυσικής-Χημείας

Γιατί το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια:

Διονόσης Μάργαρης